

Man skal
ikke samle
gods eller guld
● ● ● man skal
samle
erfaring

FRIHEDEN, FAGLIGHEDEN OG LYSTENTIL EVENTYR ER NOGLE AF DE KERNEVÆRDIER, DER BINDER KARL-HEINZ, JENS OG DE ANDRE NAVERE SAMMEN I ET HELT SÆRLIGT FÆLLESSKAB. I HØRNING VED ÅRHUS LEVER DEN GAMLE TRADITION I BEDSTEVELGÅENDE. ▶

AF METTE KRAMSHØJ FLINKER mkf@bdk.dk • FOTO NIKOLAJ JONAS

at træde ned i kælderens under Hørning Mølle er som at træde ind i en helt anden verden. Siden 1994 har møllen været hjemsted for Naverne i Hørning og danner med sin hyggelige og rustikke atmosfære den perfekte ramme for en vaskeægte naverhule.

Rejsen ligger i blodet

Blandt medlemmerne finder man Karl-Heinz Fiering, der også er formand for bestyrelsen i Midtjysk Boligselskabs Afdeling 1. Han er født i Tyskland, men fandt som arbejdende murer vej til Danmark i slutningen af 1960'erne. Her slog han sig ned og giftede sig med en dansk pige – men selvom han siden har levet en helt almindelig tilværelse som håndværker og værkfører, så er rejselysten en stor del af hans identitet.

– En naver er ikke så stedsbunden som andre. Jeg kunne arbejde i hvilket som helst land, fortæller Karl-Heinz, der gennem et tilfældigt møde med en gammel arbejdskammerat, fik kontakt til de lokale navere og blev optaget i hulen.

Jens Hansen er helt enig. – En naver kigger sig aldrig tilbage, siger man. Det er hele tiden fremad mod nye udfordringer – og en længsel efter at se, hvad der gemmer sig rundt om det næste hjørne. Det er drømmen om at gå på den glade landevej uden bindinger og uden hjemve, fortæller Jens, der selv har været vidt omkring i sine unge dage. Fra B&W på Christianshavn, hvor han blev udlært, gik turen med ØK til Australien, Thailand og Japan. Senere var det Norge og i en periode fiskede Jens fra Hirtshals. – Jeg har været omkring og har oplevet rigtig meget, og det er blandt andet også derfor, jeg har så stor glæde af vores forening. For os er det en

måde at møde ligesindede på. At udveksle historier og rejseoplevelser. Vi har alle sammen det til fælles, at vi elsker rejsen.

På tommelen til Skagen og hjem igen

Selvom Jens i dag har skruet ned for rejseaktiviteten, er han stadig klar på et lille eventyr i ny og næ, når lejligheden byder sig. Derfor besluttede han i sommer at prøve lykken, iførte sig sit naverarbejdstøj og blaffede sig fra Hørning til Skagen tur-retur.

– Det tog ikke mere end tre timer derop! Men det har sikkert også hjulpet, at man kunne se, at jeg var naver. Folk bliver tit nysgerrige og vil høre mere. Der er også mange, der slet ikke ved, hvad det handler om. Det giver tit anledning til en snak, fortæller Jens.

De farende svende

At rejse på tommelen er en naturlig del af naveruniverset. Når en udlært håndværker tager på valsen, skal han vandre fra sted til sted – og kun arbejde for kost og logi samt lidt håndører til den næste rejse. Denne form for nøjsomhed er en vigtig del af naverens værdisæt. Og rejsen skal derfor foregå til fods eller på stop. På den måde sættes fagligheden i centrum – og det er den, det hele handler om. ▶▶

KLUFT

“Kluft”, den tyske håndværkerdragt, som naverne bærer, består af:

- Den sorte hat: bowler, høj hat eller den bredskyggede “Schlapphut”.
- Hvid kraveløs skjorte “Staude” med sort slips bundet i den øverste knap som tegn på ærbarhed.
- Bukser med stor fodvidde, vest og jakke i fløjl eller velour.
- Sorte sko eller støvler.
- Desuden kan man bære urkæde og ørering med håndværksvåbnet. Al anden pynt er ikke tilladt. Alt udstyr på rejsen rulles til en 30 cm tyk og 70 cm lang bylt, der ombindes med et farverigt klæde – en “Charlottenburger” eller “Berliner”.
- Naveren rejser med en “Stenz”, som er en slangeformet, naturdannet vandrestok.

Kilde: www.danskmatal.dk

– Man er ikke på valsen for at tjene penge, men for at dygtiggøre sig i sit fag, forklarer Karl-Heinz.

For Jens og Karl-Heinz er Naverhulen i dag et sted, hvor de først og fremmest kan dyrke kammeratskabet og tale om gamle dage. Rejsetemaet står stadig højt på dagsordenen, og foreningen arrangerer gerne temaaftener, hvor foredragsholdere udefra bliver inviteret til at komme og fortælle om andre typer af rejser. – Og ellers mødes vi hver den første fredag i måneden, fortæller Jens. – Og selv om det altså kun er en gang om måneden, så lyder vi som en hel hønsegård! ■

DE BEREJSTE SKANDINAVER

Naver er en forkortelse af skandinaver. Ordet bruges om skandinaviske håndværkere, der tager på valsen. Traditionen stammer oprindeligt fra Tyskland og har eksisteret i århundreder.

C.U.K (Skandinavisk Centralunderstøttelseskasse) er navernes hovedorganisation. Den blev oprettet i 1899.

Der er 22 naverforeninger i Danmark og 8 i udlandet. Alle naverforeninger har en naverhule. Det er hulefar eller hulemor, der står for driften af hulen.

I naverhulen gælder visse regler:

- Der må ikke diskuteres politik eller religion
- Der må ikke tales nedsættende om kvinder
- Der må ikke tales grimt til eller om de andre medlemmer af hulen.
- Man skal til hvert møde bære sit medlemsemlen

Midtjysk Boligselskabs Afdeling 1 har siden 2008 lånt naverhulen i møllen til afholdelse af det årlige beboermøde.

